

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle háznál.

hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendőek.

A bácskai nemzeti párt hivatalos közlönye.

Megjelenik hétfő s ünnepek utáni napok kivételével minden nap.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 ft. — Félévre 6 ft. — Negyedévre 3 ft.

Egy hóra 1 ft. 20 kr.

Egyes szám ára 5 kr. a vasárnapi szám 10 kr.

TÁVIRATOK.

A czár halála után.

A király részvéte.

Bécs, nov. 4. (A „Z. és V.“ e. t.) A király tegnap délben az orosz nagykövetségre hajtattott, hol személyesen fejezte ki részvétét Lobanov nagykövetnek a czár halála fölött. *Ő felsége az elhunyt czárért egyhávi udvari gyászú rendelt.*

Az osztrák parlament részvéte.

Bécs, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) Az osztrák képviselőházban ma Chlumetzky elnök megemlékezett az elhunyt czárról, s kifejezést adott a ház részvéte, s azután a ház elnapolását indítványozta. Ez indítvány elfogadtatott. A lengyelek közül nagyon sokan hiányoztak.

A czár ezrede.

Temesvár, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) Temesvár házi ezrede, a 61. gyalog-ezred részéről, melynek az elhunyt czár tulajdonosa volt, a hadügyminiszter rendeltére Schadek Adolf alezredes vezetése alatt háromtagú diszküldöttség megy Pétervárra a temetésre.

A czár temetése.

Pétervár, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) Azt mondják, hogy a legfelsőbb hivatalok körében nagy személyváltozások vannak készülöben. A czárt csak három hét múlva temetik. A temetésre egész határozottan eljön a svéd király is.

Gyászistentisztelet.

Prága, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) A czár lelki üdvéért tegnap itt istentiszteletet tartottak, melyen hivatalos személyiség meg nem jelent. Rieger képviselő résztvett az istentiszteletben.

Az új czár és a bolgár fejedelem.

Bécs, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) Azon hírrel kapcsolatban, hogy II. Miklós czár köszönétét fejezte ki Ferdinand bolgár fejedelem részvétlívátára, megjegyzi a „Som- és Mont. Ztg.“, hogy az új czár már régóta jóindulattal viseltetik Ferdinand fejedelem iránt s nincs kizárva, hogy trónját Oroszország neomsokára elismerni fogja, ami a legszebb összhangban állana a czár manifesztum békés hangjával.

A czár végrendelete.

Pétervár, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) III. Sándor czár végrendeletét csak az érdekeltekkel és a végrendelet végrehajtóival közlik, aztán elhelyezik abba a tömör arany ládába a kabinetiroda közigazgatási osztályában, melyben az eddigi czárok végrendeleteit és a Romanov ház összes fontos iratait őrzik.

Alix hercegnő áttérése.

Pétervár, nov. 5. (A „Z. és V.“ e. t.) Az Alix hercegnő áttéréséről és nagyhercegnői rangra emeléséről szóló manifesztumot itt általános elragadtatással fogadták, éppoly a hivatalos lap által ma közzétett azon táviratokat is, melyeket a czár a minisztertanács elnökéhez és a pétervári kormányzóság nemesi marsalljához intézett. II. Miklós czár a nyilatkozatainak szeretetteljes hangjával nagy lelkesedést keltett az orosz fővárosban és alattvalói szívét rohammal vette meg.

Kossuth Ferencz Czegléd.

(A „Z. és V.“ eredeti távirati tudósítása.)

Kossuth Ferencz sorra látogatja most a nagyobb magyar városokat.

Ma Czegléden hirdette a 67. kiegyezés törvényes uton való megváltoztatásának jelszavait, 8-an Aradra megy, onnan Szegedre, aztán Hódmező-Vasarhelyre és így tovább, s körutazása valószínűleg belenyulik az új választások időszakába.

Czeglédre vele mentek: Madarász József, Thaly Kálmán, Lakatos Miklós, Karolyi Gábor gróf, Hentaller Lajos, stb. stb.

Az egész utvonalon az összes vasúti állomásokon küldöttségek várták Kossuthot.

Czeglédre érkezés.

Már a kora reggeli órákban egymásután vonultak föl a különböző egyesületek és társulatok.

Nagyobb számu küldöttségek jelentek meg Kecskemétről, Nagykőrösről, Felegyházáról, Szolnokról, Nagyabonyból stb.

Kossuth Ferenczet a peroron Molnár András üdvözölte pár szóval.

A czeglédi nők nevében Bíró Rózi kisasszony bokrétaát nyújtott át az új polgártársnak.

Ezzel a menet, Kossuth Gubody polgármester mellett megindult.

Egyik helyen a himnuszú énekelték, masutt a Kossuth-nótát dalolták, harmadik helyen pedig a Rákóczy nótája zendült fel.

Üdvözlés a Kossuth-téren.

Mihelyt a tömegek a hatalmas téren elhelyezkedtek, a ref. tanítói énekkar szolozsmát énekelt, a mely után elsőnek

Károlyi Gábor gróf szólalt fel, kijelentvén, hogy beszámolót jött tartani s beszámol Kossuth Ferenczre, a kit ide hozott.

Gubody Ferencz polgármester lépett Kossuth elé s örömet fejezte ki, hogy a tisztán magyar, 30 ezer lelket számláló város közönsége nevében üdvözölheti.

Kossuth Ferencz beszéde.

Kossuth Ferencz kalaplemezre kezdett beszélni.

Tisztelt polgártársak és polgármester ur! Eljöttem Czegléd népét üdvözölni, eljöttem megköszönni Czegléd polgárainak az szeretetet, a melylyel edes atyám iránt mindig visllettek.

Elsőnek választottam Czeglédet, ama városok között, a melyek meg fogok látogatni. Tettem ezt két okból. Az első az hogy itt folyt és folyik most is honosításomnak harca. A második ok az, hogy itt állott meg edes atyám egy dicső korszakban először, a midőn körutat tett.

A mi az én polgári jogaimat illeti, azt hiszem, hogy miután edes atyámat a magyar nép atyjának nevezte és ennek folytán én a magyar nép edes testvére vagyok (Hosszantartó eljenzés.), nem lesz a magyar nép olyan rossz testvér, hogy engem kitagadjon azokból a jogokból, a melyek velem születtek.

Mióta atyám itt állt, megváltoztak a körülmények. Akkor a meglevő alkotmányt

Ki **nagy** választék és **olcsó** árak mellett akar **téli felöltőt** vásárolni, az jöjjön

Flesch Testvérek

czéghez. Üzleti elvünk: „**a csekély haszon nagy forgalom által kiegyenlítődest nyer.**“

és a meglévő törvényeket kellett föntartani a fegyveres támadások ellenében, ma pedig a meglévő törvényeket tisztelve bár, de megváltoztatni kell és megváltoztatni akarjuk — törvényt. Meg akarjuk változtatni a 67-ik egyezményt (Zajos eljenzés.), mert veszélyesnek látjuk a haza jövőjére nézve.

Törvényt változtatni polgári jog, a melyet polgároktól elvenni nem lehet. (Lelkes eljenzés.) Eljen tehát a független Magyarország, (Eljenzés) a melynek függetlenségére élérésére én győnge erőmmel: de törhetetlen kitartással dolgozni fogok. (Hosszu, lelkes eljenzés.)

A kísérők beszédei.

Madarász József országos képviselő beszélt ez után.

Most Negyedi Teréz kisasszony üdvözölte csinos, kerek beszédben Kossuthot, mint edes testvért.

Thaly Kálmán orsz. képviselő beszélt. Kalapot emel a város előtt, mely ős idők óta a hazaság tüzhelye.

Ezután összehasonlítást tett a magyar nemzet két legnagyobb szabadsághősenek Rákóczy Ferencznek és Kossuth Lajosnak elttörténete közt.

A második beszéd.

Délután 2 óraker Kossuth Ferencz a saját hazánál szűkebb körű ebédet adott.

Ebéd után az üdvözölő beszédekre Kossuth Ferencz együttesen a következőkben válaszolt:

Uraim! Együttesen felelek azokra a szónoklatokra, melyekkel megtiszteltetek. Igaz, hogy atyám működésének köszönhető leginkább, hogy Magyarország népe bevezette-tett az alkotmány sáncába. De a sáncokban csak oly népeknek van haszna, a mely népek e sáncokat meg tudják védeni és akarják is. De olyanok, a kik az ellenséggel meg akarnak alkudni, jobb, ha a sáncokon kívül maradnak. Igyekezzünk megmutatni, bebizonyítani szavainkkal és tetteinkkel, hogy bennünk semmi felforgató szándék nincsen, de megvan a törhetetlen elhatározás hazánk érdekét és jövőjét semmi másnak alá nem rendelni.

Magyarországnak független államnak kell lennie, uralkodják bár a magyar király más országok fölött is. (Perczekig tartó eljenzés.)

Faklyás menet.

Este 7 óraker faklyás menet vonult Kossuth haza elé. Fischer László dr. beszédére Kossuth körülbeül így válaszolt:

Eljött, hogy visszaadja azt a látogatást, melylyel 17 év előtt a czeglédi polgárság százaz küldöttsége atyját megtisztelte.

Este 500 terített közvacsora volt. Kossuth holnap délig Czegléden marad.

A fuzió.

Mikor Ő Felsége a legutóbbi udvari estélyen Apponyi Albert gróft megszólította, — egy élelmes mamelek kirántotta az óráját, kíváncsi lévén arra, hogy ugyan meddig fog Apponyi a királyi kegy sugaraiban süt-kérezni.

S akkor hűledezve tapasztalá, hogy teljes huszonhat perczig tartott a beszélgetés.

Vajjon mit beszélhetett a király Apponyi gróffal?

E percztől fogva összedugdosták fejüket a politikai időjósok, s kisütöttek, hogy Apponyi napja virradni kezd.

S legott megszólalt a nagy politikai orchester vékony és vastag sipja mézédés hangon ábrándozva egy fuzió lehetőségéről.

Mert ha meg kell lenni, ha csakugyan Apponyi a jövő — akkor idejekorán meg kell őt nyerni a szabadelvű érdekszövetségnek.

S most folyik a tinta s a nyomdafesték, mint kiáradó patak — minden közérdekű eseményt árral borítva s kicsinyek s nagyok arról csiripelnek, hogy: itt a fuzió.

A „Nemzet” — mint kikosarozott völegény, tagadja, hogy szereti a menyasszonyt, a „Magyar Ujság” — mint zsémbes anyós, már előre is zsörtölődik, de a „Pesti Hirlap” — mint bizalmas házibarat adogatja jó tanácsait.

Jöszte, jöszte Apponyi Albert gróf, — a szabadelvű párt puha miniszteri székkal vár, tied a hatalom egy jókora része, de ne bántsá a másét.

Jer — s add meg magad kegyelemre s akkor a szabadelvűpárt — mint megtért tévelygőt ölel keblére, adván miniszteri tárezát, társaidnak pedig szabad bemenetet a Lloyd-épületbe.

S elmondják palam et publice, hogy csak Apponyira nézve előnyös a fuzió, rájuk abból semmi haszon nem háru.

Önző — spekulatív gondolkozásuk egész meztelenségét kitalálják a nagy közönség elé.

Ők Apponyiban nem a zsenialis államférfiut látják, óriási műveltségével, századonként egyszer születő tehetségével, — ők egy vetélytársat látnak benne, a ki elragadja előlük a konczot.

Ők a fuzióban nem két pártnak a haza érdekében való egyesülését s magasztos czélok megoldása végetti szövetekezését látják, hanem csak arra gondolnak, hogy a hatalom husos fazékába mások is bele fognak nyulni s reájuk kevesebb jut.

S ők ezt liberalis politikának hirdetik.

De semmi sem könnyebb, mint napvilágot vetni e hitvány érdekkufárok lelkiületébe.

A király hosszan beszélt Apponyival. A szavak, melyek váltattak, nem voltak hallhatók, de a mozdulatok, melyek kísérték — szemlélhetők valának.

Ezek a mozdulatok váratlan s megdöbentő tényt tártak föl.

Apponyi gr. éppen nem ingrata persona, mint ők hirdették, s a „peron“-párt a király méltánylását bírja.

Az egyházpolitikai javaslatokat pedig a király vonakodik szankezionálni.

Hinc illae lacrymae . . .

Politikai hírek.

Uj külügyminiszteri osztályfőnök.
Ő felsége Gziráky Bela gróft a közös külügyminiszteriumba II-od osztályu osztályfőnöknek nevezte ki.

Uj főispán. A hivatalos lap tegnapi száma közli Miklós Gyula országgyűlési képviselőnek Borsódmegye főispánjává törtent kineveztetését.

Városi ügyek.

Virilistak jegyzéke. Zombor sz. kir. város igazoló választmánya által 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében az 1885. évre összeállított illete kigazított legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke a hivatkozott törvény 28. §-a rendelkezéséhez képest folyó évi november hó 5-től november hó 19-ig bezárolag Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett.

Hírek

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bayer Vilmos szabadkai kir. adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóosztáé nevezte ki.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Szabadka sz. kir. város törvényhatósága f. évi november hó 8-án, csütörtökön d. e. 9 óraker a „Pest- város“-hoz czimzett szálloda nagytermében rendes közgyűlést tart.

Jótékony testvérek. B. Martonos község rom. kath. szegény tanuló közül az idén 52 kap lábbelit, Habran István nyugalomba vonult plebános és Habran János esperes-plebános által adományozott 1000—1000 ftos alapítvány kamataiból.

— **Ünnepelt pap.** Szt.-Tamásról írják lapunknak, hogy a napokban ülte meg Matoss János esperes plebános szűk barátai körben születésének 46. évfordulóját. A széles körben tisztelt esperest a szenttamási magyarság, mint vezetőjét és valódi atyját szereti és így nem csoda, hogy a vacsorán jelen voltak lelkes körben szebbnél szebb fölkészöntők mondattak röppentek a vendégszerető házi gazda személyére. Matoss esperes ur már 22 éve működik a papi pályán és ebből 17 évet töltött Szent-Tamason s így a legöregebb embertől a legkisebb iskolás fiug mindenki ismeri a taráságos, jó szívű papot. Tapintatosságát legélenkben bizonyítja az, hogy a más felekezetiek előtt is közbécsülesnek örvend.

— **Az újvidéki kir. törvényszék-nél** a sommás eljárásról szóló, e hó 1-én életbelépett új törvény rendelkezéséhez képest az elnök megállapította a felebbezési tanácsot, melynek elnökéül Perczel János tsz. bírót, tagjaiul pedig Haupt Frigyes és Rehak Ferencz tszékí birákat nevezte ki.

— **Az új sommás eljárásnak** f. é. november hó 1-én életbe léptetése alkalmából a szabadkai kir. törvényszék polgári felebbezési tanácsa következőleg alakított meg: Elnök dr. Vasdenyey Geza kir. törvényszék elnök; bírák Nagy János kir. törvényszékí bíró, tanácsvezetői joggal felruházva, dr. Magay Sándor kir. törvényszékí bíró; póttagok Oláh Ferencz és dr. Raskó Istvan kir. törvényszékí bírók. A felebbezési tanács mellé föllállított jegyzői iroda (a törvénykezési épület 54. sz. alatt) a felek részére: hétköznapon d. é. 10—12 óraig, ünnep- és vasnapokon d. e. 10—11 óraig van nyitva. A jegyzői iroda mellett felállított gyűjtő szekrény pedig: hétköznapokon d. e. 10 és d. u. 5 óraker, ünnep- és vasnapokon d. e. 10 óraker fog kitértetni.

— **Történeti hangverseny Zentán.** A Káldy Gyula vezetésé alatt művész társaság folyó hó 2-án Zentán az Eugen-szálloda dísztermében hangversenyt rendezett. Zenta

közönsége nagy számmal vett részt, mint ottani levelezőnk írja e ritka művelőzetet nyújtó előadáson.

— **Felolvasás.** Kovács Pál műszaki tanácsos, államvasuti főmérnök hivatalos járatban Szabadkán lévén, onnan átrándult szülőföldre, Zentára is. Otletét arra használta fel, hogy a zentai gazdákör felkérésére egy felolvasást tartott „A kiállítások befolyása a közművelődésre” czimen. A nagyvendéglő helyiségében megtartott felolvasáson Zenta intelligens közönségéből igen sokan jelentek meg, s a kik megjelentek, azoknak volt alkalmuk sokat hallani és tanulni derek földinktől. A felolvasást közvacsora követte, melyen kitűnő földink általános ovatio tárgya volt.

— **Zsidó násznagy kath. esküvőn.** Adán a napokban esküvőt örök házúsgát Varga Mátyás Bertha Matild kisasszonynak a rom. kath. templomban. Az esküvőnél diszes közönség volt jelen s ez meg fokozódott az eskütést követő s a menyasszony atyja házában megtartott lakodalmi ünnepélyen. Ez alkalommal történt Adán első ízben, hogy a násznagy szerepet zsidó vallású egyen, Schlesinger Jenő nagyvendéglős vitte.

— **A „Nimród” vadász társaság közgyűlése.** A szabadkai „Nimród” vadász társaság október 31-én d. e. 11 órakor a „Barány” szálló dísztermében rendkívüli közgyűlést tartott Varga Károly elnöke alatt. Ezen közgyűlés elhatározta, hogy összesen három körvadászatot rendez, és pedig kettőt karácsony előtt, és egyet pedig karácsony után. Tart továbbá a kopókkal két róka-hajtó vadászatot. A körvadászat 1) Radonovác, 2) Hajdújárás és 3) Sáskalapos-Tompa vadászterületen; a kopókkal való róka-hajtó vadászat pedig a freiburgi és ludasi rétekben tartatik. Az első róka-hajtó vadászat november 4-én tartatik meg. A közgyűlés egyuttal kimondotta, hogy a körvadászatokon a meghívott vendégek közül csak azok vehetnek részt, akiknek vadászjegyük van.

— **Vad gyűlés.** Az „Ujvidék” írja a közvéleményt: A „Zasztava” f. é. 164. számában a helyi hírek rovatában, tehát a szerkesztőség szavatossága mellett a következő jellemző sorok állanak: „Az ujvidéki szerb jótékony növényzet” f. évi november 24-én saját penztára javára az Erzsébet cseszárnéhez czimzett vendéglő nagy termében tánczyalmat rendez. A szerb tánczok között következők fognak táncoltni: kolo, negotinka és zaplet. — De „sajna” csárdás is leend. S meddig így: Mikor szabadulunk meg már ezen éppen illetlen tánczról? mely táncz éppen ezért a szerb érzelmét sérti? E vakmerő sértések csak azt mutatják, hogy a „Zasztava”-nak nincs tökéletes esze.

— **A villamosság Szabadkán.** Szabadka város törvényhatósága a közötte és Bobula János orsz. képviselő között a villamos vasut és a villamos világítás létesítése tárgyában kötött szerződésnek Lindheim Ernőre történt átruházását jóváhagyta. Mire ez utóbbival bizonyos módosított feltételek mellett a szerződést megkötötte. Szomszédaink most már erősen biznak a villamos vasut és világítás létre jötében.

— **Agár verseny.** A „bács-bodrogh megyei agárászy egylet” f. évi november 11-én szombatban tartja versenyét a szabadkai napkeleti ugarokban. Nevezni lehet dr. Vojnich Lajos egyleti titkárnál november 10-iki estű 10 óráig a szabadkai „Barány” szállóban, a hol az összejövetel is leend. Külön meghívók nem adtak k.

— **Öngyilkosság.** Ujvidéki levelezőnk értesít, hogy Michter Ferenc ottani előkelő építőmester folyó hó 2-án lakásán egy forgó pisztolyal szíven lötte magát. Az elhunyt 51 éves volt s tettének oka állítólag egészségi állapota feletti kétségbeesés volt.

— **Exarits elfogva.** Mióta Exarits János honfi és magyar betörő megszökött a Csilagbörtönből, már elfogták vagy hatszor. Hol itt, hol ott. Később kiderült minden

helyen, hogy nem Exaritsot fogták, hanem valamely kisebb gonosztevőt, ki helyierdekű lopásokban utazott. Most Győről jelenti a táviró, hogy a hírhedt betörőt tegnap este elfogták volna.

— **Lopás.** Mult hó 27-én éjjel Ó-Kanizsán ismeretlen tettesek betörték Ádám Ignác boltjába s a főbőben levő 12 ft 30 kr. készpenzt ellopták.

— **Megérdemelte.** Zentán ismeri mindenki Rudics Gergely 900 holdas gazda embert, ismeri pedig arról a részről, hogy majd meghal egy garasért. A napokban közegészségügyi kihágás miatt a rendőr-főkapitány elég erzekény büntetést mért reá azért, mert eselédjeit a tanyán elhullolt állatok husával tartotta. Már tavaly e miatt 100 ft pénzbírsággal ítélt sújtva, de ezen még nem okult. Most azonban 30 napi elzárást és 250 ft. pénzbírságot kapott. Minden fukarsága dacára szívesen fizetné a kiszabott bírságot, (?) hanem a 30 napi ültökséggel sehogy sem tud megbarátkozni s az ítélet ellen apellált. A milyen szigorúak közegészségügyi törvényeink, — még lehet, hogy riadást is kap a tetejébe.

— **Letartóztatás.** Az ó-kanizsai csendőrség f. hó 2-án Preisz Sándor, Spiller Ede budapesti lakosok és Hauman Andor szabadkai lakos feljelentésére letartóztatta Grünnergel Ármín 21 éves foglalkozás nélküli budapesti lakost, mivel állítólag a vonaton abban utazik, hogy rendszeren az éjjel alvó utasoknak a podgyászait a kocsai ablakain kidobálja és lészállva a legközelebbi állomáson, azokat összeszedi és elmenekül. Bekísértetett a zentai kir. járásbíróhoz.

— **Az országgyűlés feloszlatása Szabadkán.** Egyik szabadkai lapársunk következő furesának mondható hír szolgálja. Teljesen megbízható forrásból arról értesítik lapunkat, hogy az országgyűlést az 1895. évi költségvetés letárgyalása után feloszlatják s jövő január havában már megejtik az új választásokat. — Szabadka város líjik választó kerületében ez ügyben f. hó 3-án egy szűkebbkörű értekezlet tartatott, melyen a kerület szabadalvú párti irányadók férfiai a fellejtető jelölt — mint értesülünk — főispánunk öcsese: bajsai Ifj. Vojnich Sándor földbirtokos.

— **Öngyilkosság.** Az ó-kanizsai előjáróság értesítette a zentai kir. járásbírósa hogy Raffai József ottani kovácsmester okt hó 31-én felakasztotta magát.

— **Szerencsétlenség.** Huszár István zentai kukucska lakos Péter nevű 1 1/2 éves kis fia okt. hó 30-án, még édes anyja a ház előtt mosott, a konyhában e tűzhelyről magára rántott egy fazék forró vizet és az égési sebek következtében másnap meghalt.

— **Brutális katonák.** Szabadkán október 28-án este, ugy éjjel körül a Közegiféle koresmába bement negy huszár (a koresmaros nem ismerte) és inni valót kértek, Előbb sört parancsoltak, de miután az nem volt, kettő közülök pálinkát kért, a másik kettő pedig a szoba közepén állva maradt. Ugyanebben a koresma-helyiségben, de egy másik asztal mellett még három, valószínűleg vásáros paraszt ült, kik bort ittak és a ket huszár szinten megkínálták, kik azt készséggel fogadták. A pálinkázók egyike most hirtelen jó kedvében nagyon botanyos szövegű dalt kezdett énekelni, mit a koresmaros nem tűrhetett. Jóakarólag figyelmeztette a huszár urat, hogy az ő háza nem bordélyház és hogy neki tisztességes felesége és felnőtt gyermekei vannak. — No hiszen több se kellett a koresmarosnak; a huszár kirántotta kardját és borzasztó szitkok között neki rontott a védtelen koresmarosnak. Ez meg nem volt elég? most a többi is hozzálátott a brutális munkához. A három csendesen iddogáló paraszt nagynehezen elmenekült a veszedelem színhelyéről, a koresmaros és családja pedig kiszaladtak az udvarra, magokra hagyván a vérengzőket. Ezek pedig

dühükben neki estek a benmaradt két ártatlan tamburásnak Grabunár Mihály és Csulin Antalnak és azokat ugy össze-vissza vagdal-ták és szurkálták, hogy eszméletüket veszítették s haza kellett őket szállíttatni. Miután munkájokat a huszárók sikerrel bevégezték, kereket oldottak és elfutottak. A Szabadkán állomásozó 4-ik ezred 2-ik huszár század parancsnokságával azonnal tudatták az egész esetet. Kovács századparancsnok ebből kifolyólag felszólította a szabadkai főkapitányságot, hogy a polgári feleket kihallgassák, az esetleges kárt megállapítsák s azt a század parancsnoksággal tudassák.

Törvénytészi csarnok.

— **Az ó-sztapári tanuk.** Özv. Sztanicskov Angelina azon panaszszal fordult a zombori kir. törvénytészekkel, hogy ő örökölte az 1888 évi május 21-én elhunyt férje után az ó-sztapári 1869. sz. tkjkbven foglalt ingatlanra bekebelezett 800 ft követelést, mely Sztanicskov Mladen, Sztanicskov Gyura és az időközben elhalt Sztanicskov Milos sztapári lakosokat terhelte, de Sztanicskov Gyuka magára vállalta ezen kötelezettséget. Mindamelllett a 800 ftot megadni nem akarta és így özv. Sztanicskov Angelina panaszos Sztanicskov Gyukat beperelte, mikor azután a per során Sztanicskov Mladen, mint a fogva levő Sztanicskov Gyuka gondnoka azt a kifogást tette, hogy a követelést Sztanicskov Pálnak kifizette már, ez állítását sietett azután Panov Mladen, Marits Miklós és Szimics Szivko tanukkal beigazolni, a kik azután eskü alatt bizonyították, hogy látták mikor Sztanicskov Mladen a pénzt Sztanicskov Pálnak kifizette. A bünyvizsgálat során kiderült, hogy Sztanicskov Mladen tanui nem mondtak igazat, a miért is a törvénytészek őket Mayer Károly kir. alügyész közvádoló és dr. Mayer Nándor ügyvéd védő meghallgatása után egyenként egy-egy évi börtön büntetés elsenvedésére ítélté, ügyész és vádlott felebbezték.

— **Az apatini közjegyző ügye.** Szeberényi István apatini kir. közjegyző nagy feltűnést keltett becsületsértési ügyében ma folyt le a végtárgyalás a zombori kir. törvénytészek előtt, melynek tanácsa Dalmay Pál kir. tszéki bíró elnöke alatt Sztajkovic György és Szedressy Ödön kir. törvénytészi bíráló alakult. A vádhatóságot Mayer Károly kir. alügyész, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságát Schneider Károly dr. megyei főügyész képviselték, míg vádlott önmaga védekezett. A vád azért emeltetett, mert Szeberényi István kir. közjegyző, Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának egy reá nézve sérelmes határozata ellen benyújtott felebbezésben olyan kifejezéseket használt, a mely kifejezések által a megye közönséget képviselő megyei főügyész a törvényhatósági bizottság ellenében elkövetett nyilvános becsületsértés vétségét látta fennforogni. A bizonyítási eljárás, a vád- és védbeszédek előterjesztése után a kir. törvénytészek Szeberényi István a btó tkv. 202. §-ába ütköző nyilvános becsületsértés vétségében vétkesnek mondatta ki, s ezért 200 ft fő- és 50 ft mellékbüntetésre ítélté. Az ítélet ellen a kir. ügyész, s vádlott és a megyei főügyész felebbezést jelentettek be.

Irodalom.

„A magyar nemzet története.” Magyarországnak fennállásának ezredéves ünnepéhez méltóan készült hozzájárulni a budapesti Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) és. és kir. udvari könyvkereskedő cég is, mely arra törekedett, hogy hazánk történetéről egy fényes díszművet bocsát közzé. Mindenki ismeri Szalay Józsefnek, a korán elhalt történetirónak négy kötetes „Magyar nemzet történetét”, e magas tudományos szinten álló remekművet, melynek előadása valódi mintája lehet a művelt nagy közönség számára való írásmódnak. Szalay munkája melyet, a tud. Akadémia méltán koszorúzott meg a Szilágyi István-féle nagy díjjal, annak idején oly lelkes fogadtatásra talált hogy pár év alatt az egész kiadás elfogyott. E könyvet új, javított és bővített kiadásban megint hozzáférhetővé tenni a nagy közönségnek: ez az a mibe a Wodianer cég belefogott. Egyfelől pótolhatta mindama részeket, melyek az első kiadásban nem Szalay tollából valók voltak, másfelől átmettette az egész művet, hogy a legújabb történeti kutatások egyetlen fontosabb adata se maradjon benne felhasználatlanul. A szerkesztés munkáját fiatal történetirónk egyik legjelesebbikére dr. Baróti Lajosra bízta a cég, s ugyan-ek ő ügyel fel a könyv illusztratív díszére is, mely gazdaság dolgában meg a hasonló külföldi munkáktól is messze felül fogja mulni. Közel hatszáz ábrázolat fogja a szöveget magyarozni: történelmünk nevezetes szereplőinek egykori metszeteiről készült hű arcképei, az eseményeket feltűntető egykori rajzok hazai művészeink történeti festményeinek részben színes reprodukciói, az események színhelyeinek képei, pecsétek, pénzek, műemlékek rajzai stb., melyeket a szerkesztő nagy buzgalommal szedett össze a magyar és a külföldi levéltárakból, múzeumokból stb. Mind ez illusztrációk a technika legújabb vívmányai felhasználásával fogják készülni, úgy hogy művészi becsük is lesz. Szalay történetének ez új kiadása ilyen formán számot tarthat arra, hogy meglegyen minden magyar ember könyves polczán, minden iskolai és népkönyvtárban. Hogy ez lehetővé tételtesse, a cég olcsó füzetekben bocsátja közzé a munkát: egy-egy füzet ára 30 kr. lesz; előfizetés útján bérmentes küldéssel: 1/4 évre (6 füzet) 1.80 kr., 1/2 évre (12 füzet) 3.60 kr., egész évre (24 füzet) 7.20 kr., egy füzet ára 40 kr. A kiadóhivatalkának, a ki egy levelezőlapot hozzája fordul, ingyen és bérmentve küldi meg a díszesen kiállított és gazdagon illusztrált prospektust. Minden 7 előfizetőt vagy megrendelőt gyűjtőnek 1 tiszteletpéldánnyal szolgál a kiadóhivatalka. A megrendelések így czimzandók: Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) és. és kir. udv. könyvkereskedése, Budapest, Andrássy-út 21.

GSARNOK.

A gyorsírásról.

Írta: **Horváth Vinczéné.**

(Vége.)

Igen alkalmasnak bizonyult továbbá a gyorsírás a naplók vezetésére is, melyek becses bíró észleleteinket, kedves emlékeinket élethűen megörzök, s melyek többnyire csak azért hanyagoltatnak el, vagy burkolóznak a feledés köntösébe, mivel a nehézkes közönséges írás sok időt vesz igénybe.

De vajjon ki volna képes egyenként sorolni fel mindazon életpályákat, kereseti forrásokat speciális eseteket, a hol a gyorsírás előnnyel ne lehetne használni?

Nem szándékom nekem sem, csak két esetet kívánok felhozni, a melyek szavaimat majd eléggé világítják meg.

Dostojevsky Fédor, az orosz regény írók egyik legjelesebbje ugyanis a 60-as években „A játékos” című regénye megírásán dolgozott, melynek kiadójával akként

egyezett meg, hogy ha regénye a meghatározott időre el nem készül, egy bizonyos összeget fizet ennek kárpótlásul. A munka azonban lassan haladt s a költő már-már azt hitte, hogy a bánatpénz alól ki nem bujhat, midőn *Szilkin Anna* gyorsírónő személyében feltalálta mentőjét. E gyorsírónő hölgynek ugyanis a költő tollba mondta regényét, a mely így a kitűzött időre szépen el is készült.

Később **Dostojewskyre** nézve annyira nélkülözhetetlené vált a gyorsírónő, hogy egy fél évre rá el is vette.

A másik eset, a mit úgy szintén nem hagyhatok figyelmen kívül, az hogy **Róman** 1889. évben hamvazó szerdán az első prédikációt *Agostine de Montefelro* páter, az olaszok legkedveltebb szónoka tartotta, melyre a közönség csak úgy tödült a templomba s buzgó áhitattal hallgatta a páter beszédét. Egyszerre csak ez felbeszakította szavait, a szöszekéről így szól: „Kérem az újságíró urakat: sztenografálják le szavaimat az Isten dicsőségére s tegyék közzé a társadalom javára!”

Ezen két adaton kívül még számtalan bizonyítékot hozhatnék fel annak illusztrálására, hogy a gyorsírás a köznapi életnek úgy szólnival olyan nélkülözhetetlen posztulatuma, mint az éhezézőnek a betevő falat kenyér; de azok előtt, kik e szép és lelelemelő művészetet még nem tevék sajátukká s nem merítették belőle sem anyagi hasznót, sem bárminemű tekintetben előnyt, minden bizonyítékomban ugys csak **Aristoteles** halvány messi lenne, mely korában a sötét utakat még nem világíthatta be . . .

Firtassam azonban, mint írói egyéniség még egyszer oly kevéssé önállónak, mint a milyenek magamat vallani szeretném, nem mellőzhetem el, midőn a köznapi élet és gyorsírás viszonylagos voltáról szólok, egy idézettel fejezni be felvett tárgyam fontosságát magyarozó pontját, mely *Motineux*-nak 1893-ban egy barátjához, *Locke* filozófushoz intézett levelében található fel:

„ . . . Akarom, hogy fiam a gyorsírás megtanulja, ha nem is oly tökéletesen, hogy sebes szónoknak beszédét röptében leírhasse, de mégis oly mértékben, hogy saját czelejaira gyorsírni képes legyen. Hígye el uram, hogy a gyorsírás ép oly hasznos képesség, mint bármely más, melylyel valamely üzleti ember, vagy tudós megbarátkozhatik. En gyakran fájdalmasan érzem, hogy ezen művészetet nem bírom és gyakran volt al-

kalmam észrevenni, mily tetemes hasznót hajtott.”

Ezek után már most még csak a gyorsírás eszközéről kívánok szólni és arról, mily méltánylásra talált e kedves művészet a nők körében is.

Gyorsírás rendszert tehát többfét ismerünk. Hazánkban azonban csak a **Gabelsberger**—**Markovits** és **Stolze**—**Fenyvessy**-féle gyorsírás rendszer a divó.

Már ami azután azt illeti, hogy e kettő közül melyik az életrevalóbb, legyen nekem szabad elfogultság nélkül a két felhozott rendszerrel viszonylagosan a gőzmozdonyt és az országoton döcögő szereket párhuzamba helyeznem.

A **Gabelsberger**—**Markovits**-féle gyorsírás rendszer könnyen elsajátható, mert egyszerű, míg a **Stolze**—**Fenyvessy**-féle rendszer telve van a legeslegkomplikáltabb szabályokkal.

Ami pedig e szép művészetnek a nők körében való elterjedését illeti, hazánk kissé mögötte áll a külföldnek, ez azonban abban lli magyarázatát, hogy ott a gyorsírás már régen virág-korát élte, mikor nálunk még csak böcsőjében ringott.

Általánosságban szólna azonban: az Óceánon túl a nők már nyilvánosan működnek, mint gyorsírók, sőt Finn-, Svéd-, és Norvégországban a parlament termei sem zárva már előttük.

Hazánkban pedig már ugyszintén mindinkább kezd nagyobb tért hódítani e művészet a nők körében, amennyiben gyorsírói minőségükben való alkalmaztatásuk, — legelőbb a távirászat, telefon és kereskedelem terén, — lehetővé vált és szélszerűnek bizonyult.

HIRDETÉSEK

U APOLLO-GYERTYÁK

Esakis azon Apollo-gyertyák dalódtak, melyek alsó végűkön a „Lóra” dalalukon pedig az „Apollo” szó lenyomatát viselik.

20" und 25"
Blitzbrenner
ÜBERTRIFFT AN LICHTEFFEKTE
ALLE BISHERIGEN BRENNER.
Passend auf jedes
15" Gewinde.

Üzleti Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Zomborban, a fő- (Kossuth)-utcában** lévő **Klein Ede-féle** üveg-, edény és porcellán-üzletet m. hó 17-én megvettem, s azt a kor igényeire képest a legdivatosabb s legjobb minőségű árukkal fogom újra felszerelni. Midőn ezt a mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom, egyszersmind bátorodom fölkeríteni, hogy üzletemet nagybecsű támogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Különösen ajánlom divatos függő-lámpa és majolika-disztágyaimat, terracotta- és sydrolit-figuráimat, china-üzüst edényeimet s francia baccaral-ivó-készleteimet.

Az üvegkereskedés szakmájába vágó mindennemű üvegezést, templom-épület, kiraklat-tábla és képeretek elkészítését a legrovidebb idő alatt pontos kivitelben elvállalom.

Miután én céztársra vagyok a farkasvölgyi világhírű üvegtáblagyárnak abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű és legolcsóbb üvegtáblával szolgálhatom ki t. vevőimet.

Üzletemet a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam

kitünő tisztelettel

Pock László.